

NOVA DOBA

plačano do študijska knjižica

Ljubljana

dolž. iztis

Stane letno 60 Din, mesečno 5 Din, za inozemstvo 240 Din. Oglasi za mm višine stolpca 50 p. Reklame med tekstem 70 p. Posamezna številka stane 1 Din.

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmajerjeva ul. št. 1, I. nadst., Telef. 53. Upravništvo: Strossmajerjeva u. št. 1, pritličje. Telef. 65. Račun kr. poštnege čekovnega urada št. 10.066.

† Dr. Ivan Tavčar.

Dne 19. tm. ob 13. uri je zatnil svoje oči eden največjih, najzaslužnejših in najpoštenejših sinov naše velike ujedinjene domovine: dr. Ivan Tavčar. Pokojnik se je rodil 28. avgusta 1851 v Poljanah nad Škofjo loko. Njegov rojstni dom je bila stara, prijazna kmetijska hiša. Očetu je bilo ime Janez, materi Neža, imela sta poleg Ivana še dvoje sinov in troje hčera.

Najstarejši je bil Ivan, ki je posejal nekaj let domačo šolo. Njegov stric, župnik, mu je pomagal, da je nadaljeval ljudsko šolo v Ljubljani ter nato vstopil v gimnazijo, nekaj časa je študiral tudi v Novem mestu. Leta 1871 je položil zrelostni izpit z odličnim uspehom. Po maturi so se začele za Ivana težke ure. Ker ni hotel v bogoslovje, se je vpisal na Dunaju v pravoslovno fakulteto ter tam po štirih letih študiranja dosegel doktorsko čast.

Kakor večina slovenskih visokošolcev v tistih časih, se je tudi dr. Tavčar preživljal največ sam. Dohodke je črpal iz inštrukcij, pa tudi slovstveno delovanje mu je nudilo gmotno oporo. Na Dunaju je bil dr. Tavčar član akademičnega društva »Slovenija«, kateremu je predsedoval tedaj Fran Šuklje.

Po dovršenih študijah se je vrnil dr. Ivan Tavčar domov ter nastopil prakso pri ljubljanskem nemškem odvetniku dr. Schreyu. Pozneje se je preselil v Kranj in bil koncipijent pri dr. Mencingerju. V letu 1883 je položil odvetniški izpit kot koncipijent dr. Mošeta pred višjim sodiščem v Trstu, čez leto dni pa je otvoril v Ljubljani lastno pisarno.

Dr. Tavčar je bil izvrsten pravnik in odličen zagovornik. Bil je eden prvih sotrudnikov »Slovenskega Pravnika« ter se je zavzemal v tem strokovnem glasilu za narodne pravice Slovencev. Od leta 1883 je pisal za Mohorjevo družbo poljudno delo »Pravnik«, ki služi še danes našemu kmetu kot dober svetovalec.

Leta 1884 je bil dr. Tavčar izvoljen v ljubljanski občinski svet, ki je čez dve leti prišel v slovenske roke. Občinski odbornik je bil 37 let. Od leta 1909 do 1914 je bil ljubljanski podžupan, leta 1914 pa je bil izvoljen za župana, kar je ostal do leta 1921.

Dr. Tavčar je bil leta 1889 izvoljen za deželnega poslanca. Leta 1895 pa je prišel tudi v deželni odbor. Leta 1900 je bil izvoljen za državnega poslanca na Dunaju in je vršil to službo sedem let.

Po prevratu 1918 je prevzel dr. Tavčar v narodni vladi mesto poverjenika za prehrano. Pri zadnjih volitvah je bil dr. Tavčar kot kandidat demokratske stranke izvoljen za narodnega poslanca, a ker je bil takrat že bolehen je odstopil svoje mesto profesorju Reiserju.

Zadnji dve leti svojega življenja je dr. Tavčar preživel večinoma na

svojem posestvu Visoko v Poljanski dolini. Od jeseni je bival v svoji hiši na Bregu v Ljubljani. Duševno je ostal čil do zadnjih dni. Zadnja dva dni je ležal večinoma v nezavesti in ni mogel nič več uživati. Pri smrtni postelji so bili navzoči gospa in dva sina.

Vse njegovo življenje je bilo posvečeno narodnemu delu. Bil je kremenit značaj in ni dopuščal, da bi njegova stranka krenila na napačno pot. Nezačuden je s svaril in jih privedel na pravo pot tja, kamor edino vodi politika slovenskega ljudstva: poštenost, značajnost, čistost in pogled v bodočnost. Dr. Tavčar pa ni bil le velik Slovenec, ampak tudi velik Slovan, ki se je posebno zanimal za Čehe. Ko se je vršil leta 1912 vsesokolski zlet v Pragi, se ga je udeležil dr. Tavčar kot ljubljanski župan skupaj z podžupanom dr. Trillerjem. V Pragi je bil sprejet prisrčno in slovesno. Ko sta trpela leta 1918 naš in češkoslovaški narod je prišel dr. Tavčar zopet v Prago k proslavi pedesetletnice jubileja Narodnega divadla.

Ko se je ustanovil v Ljubljani Sokol je izbralo društvo leta 1882 dr. Ivana Tavčarja za svojega starosta. Radi politike je pozneje odločil častno mesto staroste.

Kot dolgoletni voditelj politike si je pridobil vsestransko zaupanje svojih somišljenikov, pri nasprotnikih pa je užival globoko spoštovanje. Kod nesebičen in dalekoviden politik si je ohranil vedno čiste roke. V politiki je deloval vsestransko, nadalje v novinarstvu in je bil eden naših najboljših pisateljev. Od Jurčičevih časov pa do zadnjega je bil on duša »Slovenskega Naroda«. Kot novinar je pisal dr. Tavčar članke, ki so bili vedno na višini. Bil je predsednik ali odbornik naših najvažnejših kulturnih društev, predsednik dramatičnega društva, načelnik gledališke intendance, predsednik »Slovenske Matice«, Družbe sv. Cirila in Metoda.

Kot pisatelj je bil dr. Tavčar pred vsem lirik. Znamenita njegova dela so: »Ivan Savelj, Med gorami, Šarevčeva sliva, Vita vitae meae, Grajski pisar, Ivan Solnce, Mrtva srca, satirična utopija »4000«, zgodovinski roman »Izza kongresa«. Tavčarjev slog je bil tako jedrnat in krepak, da ga je občudoval celo Ivan Cankar. Med najlepša dela pa spada: Cvetje v jeseni in Visoška kronika.

Zatisnil je oči mož, ki je ljubil svoj narod s celim srcem. Ne pozabimo njegovih besed, da je najsladkejša ljubezen tista prva, komaj vzbujena mlada ljubezen do domovine.

Velikemu možu, kremenitemu značaju, neustrašenemu bojevniku za svoj narod ohranimo v svojih srcih trajen spomin, njegovo ime pa naj venča neminljiva slava!

† Dr. Alojzij Rašin.

Dne 18. t. m. popoldne je umrl v Pragi finančni minister dr. Rašin. Dr. Rašin je bil rojen 18. oktobra 1867 kot sin malega obrtnika v Nehancih na Češkem. Po dokončanih gimnazijskih študijah se je vpisal na juridično fakulteto v Pragi in promoviral za doktorja prava l. 1891. Dr. Rašin je bil soudeležen na protiavstrijskem po-

kretu in obsojen na dveletno težko ječo in na izgubo doktorskega naslova. Ko je preстал leta 1895 svojo kazen je postal zopet doktor. Dr. Rašin je bil kot znanstvenik — jurist zlasti na gospodarskem polju. Izdal je tudi knjigo: »Zgledi iz meničnega prava« ter izdal prevod Lorenzovega dela »Marksova socialna demokracija« in Realove razprave »Osemurni delavnik«. Leta 1911 ga je poslala mladočeška stranka v avstrijski parlament, kjer se je kmalu proslavil kot prvovrsten gospodarski

strokovnjak in odličen parlamentarec. Leta 1915 so ga aretirali, obtožili zaradi veleizdaje in obsodili na smrt, skupno z dr. Kramarjem, a sta bila pozneje pomiloščena na dosmrtno ječo, iz katere ga je osvobodila politična amnestija leta 1917. Za finančnega ministra je bil imenovan dr. Rašin leta 1918. Znova je postal finančni minister 7. sept. 1922. Da je sedanje stanje češkoslovaških financ tako izborna, je gotovo njegova največja zasluga. Dne 5. jan. 1923 je zadela dr. Rašina zločinska kroglja, ki mu je obtičala v hrbtnici. V petek 16. tm. je dr. Rašin ležal še v dremavici in v nezavesti. Zvečer je postalo telo povsem mrzlo. Okrog pol dneva pa se je bolnik zbudil iz nezavesti, se prijazno nasmehljaj in prosil soprogo, naj se vendar poda k počitku. Tekom popoldneva se je še nekolikokrat prebudil iz ormedvice in je govoril celo v času, ko se je utripanje srca smatralo že za prekinjeno. Izredna

živčja energija je kljub prenehanju funkcije srca omogočila delovanje možgan. Tik predno je nastopila agonija je še izrazil svojo zahvalo tovarišem iz »Pětke« ter končal: »Želimo dobro državi, da tako obvarujemo njen obstoj... Oni, ki nosijo odgovornost za nje blagobit, morajo brezobzirno govoriti resnico... Vedno sem bil optimist... Zato sem moral zamolčati istino, ker je ljudstvo ne more trditi... Če pa čakamo na pravi trenutek, potem... smemo govoriti istino...« Nato je izdihnil.

V pokojniku je bila posebljena vsa žilavost, doslednost, požrtvovalnost češkoslovskega plemena. Njegovo življenje je zrcalo neizprosne borbe. Rašinovo ime je ozko zvezano tudi z našo svobodo. Za časa vojne je velikokrat mislil na nas. Cela Češka žaluje, a ž njo žalujemo tudi mi Jugoslovani. Slava spominu mučenika dr. Rašina!

Veličastno zborovanje demokratske stranke v Ljubljani.

V nedeljo 18. februarja so se zbrali v Ljubljani zaupniki ljubljanske in mariborske oblasti demokratske stranke. Velika dvorana »Narodnega doma« je bila nabit polna. Zborovanja se je udeležilo okoli 800 zborovalcev. Samo iz ljubljanske okolice se jih je priglasilo 465 legitimiranih zaupnikov, poleg katerih je posetila zbor z večjim številom bratska mariborska demokratska organizacija ter krepka delegacija ljubljanskih zaupnikov. Zastopani so bili vsi okraji Slovenije in vsi stanovi, zlasti mnogo je bilo navzočih obrtnikov in nameščencev vseh strok. Videli smo sivolase bojevnike, ki so izšli iz časov, ko se je v Sloveniji liberalca radi njegovega narodnega in naprednega mišljenja in prepričanja preganjalo in zaničevalo. Predstavljali so se svojim mlajšim tovarišem s ponosom kot mladi po srcu in jih navduševali za delo za demokratsko stranko. Zbora JDS so se prvokrat udeležili Prekmurci, kjer so spoznali kako lepo raste in se razvija slovenska demokracija. Posebno navdušenje je izzval preizkušeni voditelj in stara slovenska korenina g. Rebek iz Celja, katerega v srce segajoče bodrilne besede bodo ostale vsem udeležencem nepozabne. Na zboru je bilo celo vrsto županov, zlasti iz Gorenjske. Opazili smo župana iz Kranja, Kamnika, Trziča in Bleda. Po neprijateljih toliko osvoženi voditelj naprednih Slovencev iz mariborske oblasti dr. Kukovec je žel za svoja izvajanja o najnovejših nacionalnih bojih na severni meji prav posebno zahvalo. Cela vrsta agilnih in marljivih delavcev, ki jih prej niti poznali nismo, je nastopila ob burnem odobravanju zborovalcev. Viharno ploskanje in burne ovacije zbora so dale nad vse požrtvovalnemu in neumornemu predsedniku ljubljanske oblasti organizacije dr. Gr. Žerjavu vsaj delno zadoščenje za vse grdobije in besne napade, ki jih je moral prestat zadnja leta v političnem boju. V nedeljo je slavila slovenska demokracija zopet zmago svojega neumornega dela.

Minister n. r. g. dr. Gregor Žerjav, živahno aklamiran, je otvoril ob 10.45 zbor. Predvsem je pozdravil somišljenike iz mariborske oblasti, njim na čelu predsednika g. Ivana Rebeke in poslanca dr. Kukovca, zagotavljajoč jih solidarnosti celokupne stranke v narodnem boju. Nadalje je pozdravil somišljenike iz dežele in ljubljanske zaupnike, kojih boju za čast narodne Ljubljane sledi s trepetom ves slovenski svet. Zboru sta predsedovala izmenično dr. Žerjav in Ivan Rebek. kot tajnika pa sta poslovala ravnatelj Jug iz Ljub-

ljane in Ivan Prekoršek iz Celja. Pri predsedniški mizi so sedeli člani mariborskega in ljubljanskega načelstva JDS.

Glavni referat je podal dr. Gregor Žerjav, ki je obrazložil razloge, vsled katerih je bil sklican izredni zbor zaupnikov ter začel razvijati demokratski volilni program. JDS in naša ustava sta šle v boj med centralisti in avtonomisti srednje pot. Videč, da je centralizem neprovedljiv smo se odločili za administrativno decentralizacijo, z istotako decentraliziranim upravnim sredstvom in za dalekosežno samoupravo oblasti in srezov. Uredbodaja oblastnih skupščin je mnogo večja, kakor nekdanjih deželnih zborov. Mesto revizijske ustave želimo mi izvedbo oblastnih in okrajnih samouprav. Vsa iniciativa v lokalnih gospodarskih vprašanjih je vezana, dokler ni samouprave. Zdrava rešitev vsakega javnega posla zahteva, da v njej roko v roki delajo okrajne in oblastne samouprave.

Klerikalci grešijo na našem gospodarstvu, ker v meglenih nadah mislijo, da jim revizijska ustave prinese oblast nad šolo in zadržujejo izvedbo ustave.

Plemenski spori se bodo izločili, ako zastopniki plemen sodelujejo v vladi. Najbolj centralistične uredbe so izšle, ko so bili klerikalci na vladi, a tedaj je bilo vse dobro. V slučaju, da bi bila revizijska ustave neizbežna, bomo skušali doseči pri tem one naše zahteve, ki jih zadnjič radi odpora radikalne stranke nismo mogli doseči. Zaprečili bomo, kar bi moglo spraviti v dvom državno in narodno edinstvo, kulturno ujedinjenje vsega jugoslovskega naroda in svobodo narodnega šolstva. Govornik je nadalje našteval vprašanja, s kojimi se bo bavila bodoča skupščina. Izenačenje davčnega zakonodajstva je ena najbolj perečih potreb. Izenačilo naj se vsaj oni materijalni zakoni, ki imajo neposredno zvezo z gospodarskim življenjem. Šolski zakoni imajo garantirati izključno državen in nacionalen vpliv na vzgojo nove generacije. Za ureditev valutnega vprašanja je treba pred vsem reda v prometu in v celokupni upravi. Poyzdigniti je treba poljedelske in obrtne produkcije. Smo za čim večjo svobodo trgovskega udeistvovanja, vendar moramo zatreti zločinsko spekulacijo. Deficit plačilne bilance se zaenkrat ne more pokriti drugače, kakor z dotokom kapitala od zunaj. V prvih letih izvojevane nacionalizacije so danes v hudi nevarnosti in zategadelj smo toliko bolj nervozni, ko čujemo o radikalno - nemških dogovorih. Za razvoj na-

šega gospodarstva bo odločilne važnosti nova carinska tarifa, pri kateri vprašanju se bo odločala usoda Slovenije. Omogočiti moramo, da se razvije na njenih tleh industrija in obrt v največji meri.

V prometnem vprašanju je doseglja demokratska stranka velik uspeh z gradnjo proge Murska Sobota — Ormož, ki je začetek velike srednjeevropske proge, po kateri bo Čehoslovaška po podaljšani progi preko Brežic, Novoga mesta in Bele Krajine dobila najbližjo zvezo Bratislave z Jadranom. Napeli bomo vse moči, da se čimprej otvori zveza Ljubljane z morjem.

Pereč je postal problem Južne železnice in z njim v zvezi vprašanje, kako naj se državne železnice odtegnjejo pogubnemu vplivu državnega računovodstva in birokratizma ter postavi na trgovsko podlago. Vprašanje Južne železnice je treba najzrelejše proučiti na eni strani s finančnega stališča, na drugi pa s stališča interesa službenec.

Nato se je govornik pečal s stališčem demokratske stranke napram zahtevam posameznih stanov. Na prvem mestu imenujemo stan državnih nameščencev. Kriza državnega nameščencev postaja danes državna kriza. Napram temu zlu je samo demokratska stranka nastopila resno pot. Izdelala je službeno pragmatiko, ki postavlja na novo podlago temeljna plačila in zagotavlja uradništvu neodvisnost. Ves čas se je borila za izenačenje in povznanje doklad, kar je v tem oziru do danes izhojene poti, je vse sad neizmerne truda demokratske delegacije. Za prihodnji budžet so predvidena sredstva za popolno izenačenje doklad, a to nikakor ne zadostuje, ampak treba je avtomatične regulacije doklad po vsakokratnem stanju nakupne vrednosti dinarja. Načrt, ki smo ga razvili lanske leto, pa je bil odgojen z ozirom na akcijo za sanacijo dinarja. Treba, da izločimo uradništvo iz skrbi, da ga vsaka sprememba stanja naše valute spravi v obupen položaj. V delu za pragmatiko in regulacijo prejemkov nas ne bo motilo obnašanje velikega dela uradništva, poduradništva in slug, ko so se v svojem obupu oklenili raznih neresnih strank in ne čutijo, če nastopajo proti demokratski stranki, da žagajo na veji, na kateri sami sedijo. Čim močnejše bo uradništvo v JDS, tem prej bo sprejeta lex Reiser, ki odpravlja vsako maksimiranje. Uradništvo naj se odloči, ali nas hoče upredeti v boju za pragmatiko, za avtomatsko regulacijo dodatkov, za sanacijo uradniških dolgov in končno odpravljanja maksimiranja ali pa da se raztrese med razdirajoče stranke in stranci.

Največjo pozornost obrača JDS na obrtniški stan. Velik del zagotovil, ki jih je stranka dala, je tudi izvršila. Odpravila je prenapetost osemurnega delavnika in sprožila vprašanje obrtnega kredita. Glavne naše zahteve pa bodo: enotni obrtni zakon; preuredba trgovskih in obrtniških zbornic; stonilijon-ski kredit za obrtno kreditno združništvo, ki mora biti neodvisno od kmečkoga združništva, da se more na ta način pomagati mladim obrtnikom za ustanovitev; obrtnikom sploh pa cenejši kredit za stroje in sirovine; ureditev obrtno - nadaljevalnega šolstva; revizija načina zavarovanja obrtniškega delavstva; ustanovitev samostojne obrtniške zavarovalnice za mojstre in za delavce male obrti; končna ureditev delovnega časa in odstranitev vseh birokratskih ovir za razvoj obrtniškega stanu. Nujno zahtevamo, da se nemudoma razpiše volitve v trgovsko-obrtniško zbornico ljubljansko po moderniziranem volilnem redu.

Mirni smo glede tega, kar smo skušali storiti za invalide. Moj načrt glede invalidov je gotovo eden izmed najmodernejših zakonov. Na eni strani prinaša popolno izenačenje invalidov po vsej državi, dalje pa možnost, da se invalidi vsposobijo za ustanovitev samostojne gospodarske eksistence.

Glede kmečkoga stanu bo ustvarjenih največ pogojev za napredovanje njegove produkcije, če se čim prej konstituirajo okraji in oblasti, ki bodo dajale iniciativo za melioracije, za povzdigo živimoreje in za čim največ kmečkoga pouka. V tej zakonodajni dobi se mora rešiti vprašanje kmečkoga kre-

dita in vprašanje zavarovanja zoper elementarne nezgode. Potrebno je, da se izenači združni zakon.

Lanske borbe zoper draginjo so dovedle do razčiščenja našega programa napram veleagrarnizmu. Pri znižanju cen mora biti storjen začetek, treba začeti toraj pri cenah glavnih ljudskih živil t. j. pri žitu, masti in sladkorju. Usodna pogreška je bila, da je stavila SKS v svoj program kot najvišji ideal takozvani zemljoradniški blok, ker to pomeni nadvlado veleagrarnih interesov, ki morejo dovesti samo do zaostrenja draginjske krize. Sčuvati kmetovalca v teh vprašanih v politično razredni boj proti drugim strankam, je napaka, s katero se ne delajo usluge slovenskemu kmetiču, ampak bogatim ravninskim žitnicam.

Nekateri nas hočejo spraviti v nasprotje z delavskim razredom. Stranke, ki jim je delavstvo zadnji naklonilo zaupanje, so mu ostale na dolgu 100% obljub. Mi smo mu pa dali socialno zakonodajstvo. Pripravljeni smo sodelovati na državni pomoči na čim najboljšo aprovizacijo delavstva z obleko in živili; na sistematični akciji za delavsko stanovanjstvo s sodelovanjem države in delodajalstva; potrebna je preuredba socialnega zavarovanja; sistematično delo za delavske izobraževalne zavode, v gmoitem oziru intervencija države, da bo resno delo dostojno plačano, revizija socialnega zakonodajstva. Mi pospešujemo delavsko strokovno organizacijo in zastopstvo, obsojamo pa njih zlorabljanje v strankarske svrhe. Vabimo delavski stan naj se v čim večji meri in zaupno oklene JDS, ki ni vezana po nobenih ozirih razen na svoj program, in od katere more delavstvo pričakovati resne pomoči v boju za svoje interese gmoite in kulturne narave. V okviru sedanjega družabnega reda se more storiti za delavstvo zelo mnogo, kar bo več vredno, nego meglene obljube komunističnih kraljestev na luni. Govornik se končno bavi z dejstvom, da se politično mišljenje naših mas in tudi inteligence še ni moglo preučiti na potrebe nove državne situacije. Program JDS je bil nekoliko pretežek za one male ljudi, ki niso mogli uvideti, da je pri vsaki odločitvi v svobodni državi treba voditi račun o potrebah celokupnega naroda. Preko teh izborov pa je neizbežna konsolidacija velike državne stranke le vprašanje krajsje ali daljše dobe. Vsak federalizem v odkriti ali prikriti obliki je začetek konca naše države, zato smatramo, da sta mogoči samo dve konceptiji njenega ustroja, ali velesrbska ali jugoslovenska demokratska, ki hoče državo nasloniti na rame jugoslovenske narodne zavesti. Prva konceptija je zvezana neizbežno s hegemonizmom, ki bi tiral druga plemena v obup, za pravilno smatramo samo našo konceptijo. Za njo smo v Sloveniji v najtežjem boju na braniku demokracije. Pri teh volitvah se nas hoče izločiti, da bi bila odprta možnost kompromisa med velesrbsko konceptijo in željo klerikalizma, da dobijo Slovenijo v neomejeno eksploatacijo. Udeležimo se volitev in pričakujemo, da bo jugoslovensko napredno mišljenje Slovenstvo zabranilo, da bi nad njim triumfirali plemenska enostavnost in kulturna reakcija.

Velikopoteznemu govoru dr. Žerjav je sledilo burno odobravanje in klicanje.

Z viharnim ploskanjem pozdravljen se je oglašil nato k besedi predsednik mariborske oblasne organizacije Ivan Rebek, ki je sporočil pozdrave štajerskih somišljenikov, nakar je izvajal, da smo v današnjem veličastnem zboru združeni ene misli in ene želje in trdno odločeni k skupnemu delu. Čakajo nas velike naloge, toda zmagovita demokratska ideja mora predreti in bo tudi v kljub vsem našim sovražnikom zmagovita na vsej črti. V mariborski oblasti smo organizatorično delo tako rekoč že dovršili. Vsi, ki se ne strinjajo s postopanjem samostojne kmetijske stranke in narodnih socialistov, so se združili v napredno kmečko - obrtno zvezo, ki se je odločila iti skupno z demokratsko stranko v boj proti skupnemu sovražniku klerikalizmu. Demokratska stranka ni stranka obljub, ampak stranka dela, ki svoje obljube tudi izpolni. Zato bo poslala v narodno skupščino ljudi, ki imajo življenske izkuš-

nje in volje dovolj, da s svojim delovanjem v korist svojih volilcev pripomorejo k notranji konsolidaciji države. Strogo kmetijski program se je pri nas izživel in računati moramo z industrializacijo Slovenije. Zato se je pa celokupno naše obrtništvo odločilo, da voji dr. Kukovčevemu demokratsko listo, ki jamči za uspešen razvoj in upoštevanje obrtniških teženj. Demokrati in napredna kmečko - obrtna zveza mariborske oblasti se ne bojimo naših nasprotnikov, ampak gremo v boj s trdno zavestjo v popolno zmago.

Dr. Franjo Lipold, predsednik krajevne organizacije v Mariboru opozarja, da izvira sovraštvo ostalih strank proti demokratom iz tega, ker se zavedajo, da jim je samo demokratska stranka nevarna. Napadi nas jačijo, obrekovanja krepijo. Najlepši dokaz notranje konsolidacije naše stranke v mariborski oblasti je dejstvo, da je bila demokratska lista predložena prva. Zavedamo se pa tudi velikega pomena izida volitev v ljubljanski oblasti in zato smo prišli v Ljubljano, da skupno z vami manifestiramo edinost in enotnost naše stranke. Hočemo napraviti Ljubljani, katero mi demokrati iz mariborske oblasti ravno tako cenimo kakor vi, poklon in najodločnejše dementirati inšitucije gotovega časopisja ki nam očita omafovaževanje našega vsem Slovincem in Jugoslovanom dragega belyega mesta. Zadnji čas poskuša tudi radikalna stranka z nasiljem oslabeti predvsem naše vrste. V dosego tega namena se ni sramovala stopiti v stike niti z našimi najhujšimi dednimi sovražniki Nemci in izrodki našega naroda, nemškutarji. Izžvala je ob naših severnih mejah zopet nacionalni boj, ne zavedajoč se pri tem, da bo našetela na najhujši odpor. Poslušali se bomo vsen sredstev, da nemško hidro zopet pobijemo na tla. Sledilo je dolgotrajno ploskanje in vzkliki: Dolj z nemškutarji! Dolj Hribar!

Predsednik zbora je podal besedo nato nosilec demokratske liste mariborske oblasti dr. Vekoslav Kukovec, kateremu so zborovalci priredili viharne ovacije. Dr. Kukovec je izjavil, da je kriv oportunistem voditeljev ostalih naprednih strank, da se kljub našemu prizadevanju niso strnile vse napredne slovenske vrste v enotno fronto proti klerikalizmu. Kdor misli da bo s tem nas oslabil se moti, kajti našo stranko vodijo ideje, ki vedno bolj prodirajo v široke mase naroda. Postavitev naših kandidatov v Mariborski oblasti ni bila šablonska. Z ustanovitvijo napredne kmečko - obrtne zveze smo pokazali, da je obrtništvo druga stopnja razvoja, proti kateremu je agrarstvo že reakcionarno. Naši organizatorji in somišljeniki so na delu, da zameso naše ideje in naš program v narod. Na Štajerskem je nastalo novo vprašanje, namreč nemško vprašanje, katerega so nam uslišali oni, ki skušajo na sramoto vsega slovenskega naroda priboriti mandat z izdajalskimi glasovi naših izrodov. Zadnji dogodki v Celju in Mariboru so nas vse še bolj podžgali v našem patriotizmu in zato hočemo obračunati z povzročitelji teh škandalov. Posebno ogorčenje vlada v vseh narodnih krogih radi namestnika Hribarja. Našo državo smatramo kot jugoslovensko narodno državo, zato smatramo vsako krepitev že potlačene nemštva za napad na našo domovino. Na svetu ni države in naj bo še tako svobodni-seljina, kjer bi skušala kakva velika državna narodna stranka iskati zaslombe pri narodnih manjšinah na škodo svoje-ga lastnega naroda. Le pri nas se je zgodila ta politična in kulturna sramota. Veliko primorskih beguncev se je naselilo ob naših obmejnih krajih, ki so najkrepkejša opora naše države ob naših severnih mejah. Namesto da bi vlada te podpirala, favorizira nemške elemente. V novi narodni skupščini bomo poklicali krivce na odgovornost in ne bomo mirovali preje, da najdemo onega, ki je odgovoren za ta škandal. Mi gremo v boj s trdno zavestjo v popolno zmago. Zaupanje v demokratsko stranko je večje, kakor mislimo. (burno pritrdjevanje.)

Dr. Kramar je poročal o volitvah. Povdarjal je, da je demokratska stranka kljub vsem intrigam ohranila svojo enotnost, ojačila svojo borbenost in bo prišla v parlament kot najmočnejša in

najbolj konsolidirana skupina, kateri pripade odločilna uloga v vodstvu države. JDS je predložila vsem naprednim strankam ustanovitev naprednega volilnega bloka. SKS in NSS sta idejo naprednega bloka odklonili. Uverjeni smo, da bodo mnogi naprednjaki, ki so pristali drugih strank popravili greh svojih voditeljev s tem, da oddajo svoje glasove JDS, kakor se je to zgodilo v mariborskem okrožju. Na raznih posvetovanjih se je sklenilo, da bodi nosilec demokratske liste za ljubljansko okrožje naš voditelj in neumorni pobornik idej jugoslovenske demokracije dr. Gregor Žerjav. Cela dvorana je pritejajala drju. Žerjavu burne ovacije.

Ob 13. uri je predsednik Rebek prekinil zborovanje. Naenkrat je zadonela v dvorani himna »Hej Slovani«, nakar so se podali zaupniki v povorki v Kazino k skupnemu obedu, med katerim se je razvil pristrčen prijateljski razgovor. Kot kučegazda Kazine je pozdravil zaupnike njen ravnatelj dr. Kramar ter razložil historičen pomen Kazine. Dr. Žerjav je dvignil čašo in napil naši ujedineni domovini in Njegovemu Veličanstvu kralju. Dr. Puc se je spomnil našega prvobornika dr. Žerjava. Nakar se je dr. Žerjav zahvalil za pristrčne ovacije.

Po kosilu se je razvila živahna diskusija, katere so se udeležili razni zaupniki med njimi delegat Josip Rožič iz Murske Sote, blejski župan Tomc, notar dr. Maurer, notar Tavzes, Josip Turk, Ivan Prekoršek, ki je podal lepo sliko dela demokratske stranke in njenih neustrašenih bojevnikov, nadalje dr. Šifer, dr. Zdošek, postajena-čelnik Šubic, Adolf Ribnikar, dr. Karba, Ivan Rebek, ki je ironiziral ljubljansko terminologijo »starin« in »mladin«. Mi sivolasni politični delavci se čutimo mlade v borbi in smo pravi »mladini«.

Pozno popoldne je zaključil zborovanje predsednik dr. Žerjav, pozivljajoč vse, naj za bližajoče se volitve izvrše svojo dolžnost, da bo zmaga čim sijajnejša.

Stališče JDS glede ureditve prometa in vprašanje južne železnice.

Z ozirom na kaos, ki vlada na naših progah in z ozirom na pogajanja o južni železnici, ki se te dni vršijo v Rimu, je zbor zaupnikov vzel v razpravo memorandum zaupnikov-železničarjev, katerega glavno vsebino je po poročilu dr. Žerjava osvojil kot resolucijo.

Glede organizacije ministrstva prometa se konstatira predvsem, da so prometna sredstva sreča ali nesreča vsega narodnega gospodarstva. V naši kraljevini je slaba železniška uprava eden glavnih krivcev vsakoletne nove dinarske katastrofe in z njo združene draginje.

EkspONENTI radikalne stranke so bili danes skoro izključno gospodarji tega resorta. Izkazali so se popolnoma nesposobne, da organizirajo to najvažnejšo panogo državne uprave.

Brez socialno dobrohotne politike v sobračajnem ministrstvu je škoda za ves dragoceni material, ki ga danes kupuje državna uprava. Za rabo in varstvo tega materiala je potrebno fizično in duševno krepko osebo. Alca uprava za to osebo nima srca in ga pusti propasti, gre novo nabavljeni kakor stari material v nič.

Obtožujemo radikalno stranko, da do danes še niso izdali njeni železniški ministri potrebnih železniških zakonov, pravilnikov in predpisov, kar znači, da ni bilo v tej stranki doslej nobenega zmisla za organizacijo železniške uprave in pravno varnost gospodarskih prometnih interesov.

Demokratska stranka je dolžna narodu in sebi, da si takoj po volitvah zagotovi odločujoč vpliv na organizacijo uprave železniškega omrežja naše kraljevine.

Vse dosedanje konference glede mednarodnega

vprašanja južne železnice

so pokazale, da so saobračajni ministri do sedaj kazali jako malo razumevanja zanj. V kaznjivem zanemarjenju vladnih poslov so se šele k sedanjim zaključnim konferencijam v Rimu pritegnili tudi zastopniki finančnega in zunanjega ministrstva. Zato se je bati, da bo naša država oškodovana, ker je za-

deva, kolikor se tiče naših delegatov, sigurno nedovoljno proučena.

Bolje bi bilo, da se zadeva po strokovnjakih dobro prouči z vseh, zlasti s finančnega stališča, preden se izreče zadnja beseda. Konstatirati moramo, da se v tej zadevi ni zaslilo niti gospodarskih korporacij. Treba natančneje presoditi ali so žrtve, ki bi se naložile državi na korist mednarodnega kapitala in italijanske gospodarske ekspanzije res neobhodno potrebne in upravičene in primerne dobičku, ki ga naj ima narod iz te akcije. Naj bo to opomin sedanji vladi v zadnjem momentu!

Osobja južne železnice

se je v zadnjih dneh polotila nervoznost in strah pred podržavljenjem, ker so mu znane praktike radikalne stranke in njeno postopanje z državnimi nameščenci. Demokratska stranka, ki je kazala ves čas svojega sodelovanja v vladi pravo socialno čuvstvanje za vse državne nameščence in tudi ostale gospodarske slabije sloje naroda in ki je s svojim delom za činovniško pragmatiko tudi dokazala svoj čut za pravno varnost tega najvažnejšega faktorja državne uprave — bo po svojih izvoljenih poslancih vse storila, da se osobja južne železnice — nameščenci in delavci — s podržavljenjem ne oškoduje na pravicah in prejemkih, ki so si jih priborili in jih uživajo sedaj pri južni železnici.

Zlasti bodo pazili izvoljeni poslanci demokratske stranke, da se novo službeno razmerje južnih železničarjev nasproti novemu delodajalcu — državi ne uredi samovoljno s strani ministrstva saobračaja, temveč v sporazumu s prizadetim osebjem.

Kandidatne liste v Sloveniji.

Kandidature v Ljubljani. Za mesto Ljubljano je vloženo sedem list. 1. SLS (Dr. Gosar, J. Pirce); 2. NSS (Ivan Deržič, učitelj Ambrožič); 3. Socijalistična stranka delovnega ljudstva (dr. Lj. Perič, Iv. Makuc); 4. Napredni blok (prof. Josip Reinsner, dr. Vladimir Ravnihar); 5. Narodna ljudska stranka (Dr. Iv. Šušteršič, Karel Dermastija); 6. NRS (dr. Niko Zupanič, trgovec Vladimir Franke); 7. SSJ (Zvonimir Bernot, Milko Trobonjač, kovač). Radikalci so vložili svojo listo šele zadnji trenutek kot maščevanje za napredni blok.

V volilnem okrožju Ljubljana — Novo mesto je vloženo deset kandidatnih list in sicer 1. SLS (nosilec liste dr. Korošec); 2. SKS (nosilec Pucelj); 3. NLS (nosilec dr. Ivan Šušteršič); 4. NSS (nosilec Juvan); 5. JDS (nosilec dr. Gregor Žerjav); 6. Slovenska kmečka republikanska stranka (nosilec dr. Stan-ko Šibenik Podlipo pri Vrbovskem); 7. Socijalistična stranka delovnega ljudstva (nosilec Vlad. Fabjančič); 8. NRS (nosilec dr. Vilko Zupanič); 9. Slovenska republikanska (Novačanova) stranka (nosilec Josip Murn, posestnik v Kandiji); 10. Bernotova SSJ (nosilec Karel Kisovec).

V mariborskem okrožju je vloženo enajst list in sicer: 1. JDS (nosilec dr. Kukovec); 2. SLS (dr. Korošec); 3. Slovenska republikanska stranka (dr. A. Novačan); 4. Socijalistično - komunistična (Rudolf Golouh); 5. Nemška lista (dr. Schauer); 6. Slovenska kmečka republikanska stranka (St. Radič); 7. Bernotova SSJ (Fran Koren, pekovski mojster v Celju); 8. Nezavisna gospodarska stranka (nosilec Fran Zagorski, posredovalec zemljišč v Mariboru); 9. NSS (Brandner); 10. Radikalna lista (minister dr. Stojadinovič). Najznačilnejša je radikalna lista, na kateri se je zbrala družba, ki govori za sebe in ne potrebuje nikakega komentarija, med drugimi se nahajata na listi celo dva bivša komunistična kandidata. Prvi, Miha Koren je bil nosilec komunistične liste in je bil kot narodni poslanec vmešan v znane komunistične spletke, aretiran in iztiran iz Beograda. Drugi kandidat je železničar Jože Nachtigall. To so po sodbi »Jutranjih Novosti« moške, na katere lahko radikalna stranka s ponosom kaže. Njima se je pridružil bivši kandidat NSS brivec Blaž Zupane iz Laškega. Med drugimi kandidati se nahajata tudi mariborski primarij dr. Jan-ko Dermovšek in uradnik beograjskega presbira dr. Leopold Lenard. Presenečenje za javnost je nemška lista. Zadnje dni je bilo opažati med Nemci živa-

hen pokret, vložili so res svojo listo, ki pomeni naravnost izzivanje, ker so na njo dali tudi renegate - nemškutarje.

Nemška lista v mariborskem okrožju je sledeča: Nosilec liste Fr. Schauer, urednik »Cillier Zeitung«. Srezki kandidati: Brožice: Anton Sentscher, posestnik, Pušenci; namestnik Adolfi Stammen, hišni posestnik, Ormož; Celje: dr. Walter Riebl, odvetnik v Celju, namestnik Ivan Berna, trgovec, Celje; Dolnja Lendava: Josip Fürthner, pekovski mojster, Ptuj, namestnik Ivan Stendte posestnik Ptuj; Konjice: Franc Posseck, graščak, Pogled, namestnik Karl Wesenscheegg, posestnik mlina, Konjice; Laško: Dr. Walter Riebl, namestnik Ivan Berna; Ljutomer: dr. Viljem Neuner, okrajni sodnik, Bačka - Palanka, namestnik Julij Glaser, mestni stavbenik, Maribor; Maribor levi breg: dr. Viljem Neuner, Julij Glaser; Maribor desni breg: Valerijan Spruschina, mehanik, Ptuj, Milan Petek, slikar v Slov. Bistrici; Mozirje: Josip Berlig ml. trgovec, Rogatec, Pavel Pirsch, usnar, Ptuj; Murska Sobotica: Josip Fürthner in Ivan Stendte; Ormož: Anton Sentscher, Adolfi Stammen; Murska Sobotica: Josip Firth, posestnik; Prevalje: Ivan Schuler, posestnik Slovenjgradec, Jakob Fritz, posestnik, Dolga vas; Ptuj: Valerijan Spruschina, Milan Petek; Slovenjgradec: Ivan Schuler, Jakob Fritz; Šmarje: Josip Berlig ml., Pavel Pirsch. Za nemško listo je tipično, da kandidira poleg nemškutarjev tudi Julius Glaser, ki je reden član in odbornik klerikalne stranke.

Slovenskemu narodu!

Dr. Ivan Tavčar, eden največjih in najboljših mož, kar se jih je kdaj pojavilo v našem narodnem življenju, zapustil nas je za večno. Tudi družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani plaka za njim, vsaj ji je bil častni član, dolgoleten odbornik in konečno podpredsednik.

Ne zadostuje pa, ako mu ohranimo časten in trajen spomin. Možu dr. Tavčarjeve vrste pristoja javen in trajen spomenik v narodu, kterega mu misli naša družba postaviti s tem, da ustanovi dr. Ivana Tavčar - ja sklad. Iz tega sklada naj se podpirajo one šole, ki so nam posebno pri srcu.

Zato pozivljamo vse prijatelje in čestilce blagopokojnika, da prispevajo k temu skladu. Ako storimo svojo dolžnost, bomo s tem najbolj častili spomin našega blagopokojnega podpredsednika, kteri je vedel ceniti in uvaževati narodno delovanje naše družbe.

Skrbimo za to, da bomo za ta sklad nabrali vsaj en milijon kron.

Najmanjši prispevek za ta sklad naj znaša 10 dinarjev.

Slovenke! Slovenci! Uvažujte to našo prošnjo in prispevajte vsi k temu skladu, iz kterega naj se podkrepe one šole, ki so najbolj potrebne naše podpore. Storili bodele najlepše delo in ustregli intencijam velicega našega pokojnika. Slovenske časnike pa, ki uvažujejo naše delo, prosimo, da objavijo ta oklic.

Prispevki naj se pošiljajo upravištvu tega lista ali pa naravnost naši družbi.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani dne 20. februarja 1923.

Andr. Senekovič l. r. prvomestnik Aleks. Hudovernik l. r. blagajnik.

Politične vesti.

Napredni blok v Ljubljani. Dne 19. tm. so se pogajanja med JDS in NNS nadaljevala, prišlo je do sporazuma o enotnem nastopu obeh strank, ki vložita kot Napredni blok skupno kandidatno listo. O tem sporazumu so podpisali pogodbo, katere 1. in 2. točka se glasita takole: »Uvažuje izredno važnost in nužnost popolne rešitve vprašanja državnih nameščencev in priznavajoč intenzivno delovanje doseganega ljubljanskega poslanca g. profesorja Josipa Reinsnerja v tej zadevi, uvažuje končno važnost vsaj začasne kontinuitete tega delovanja tudi v novi narodni skupščini se določa za skupnega kandidata g. Josip Reinsner, profesor v Ljubljani, za njegovega namestnika pa se določa g. dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik v Ljubljani«

Beograjsko časopisje o slovenskih radikalcih. Beograjsko časopisje se zadnje dni živahno bavi z volilnim

kretanjem v Sloveniji in s tem v zvezi z zadnjimi dogodki v Celju in Mariboru. »Politika« ostro kritizira Ivana Hribarja ter vprašuje, kam vodi taka politika, da se postavlja nemško vojaštvo v Maribor v svrhu germanizacije ter da oblasti zatirajo nacionalni element, mesto da bi ga podpirale. »Politika« se čudi pokrajinskemu namestniku, ki štiti klerikalce in antinacionalne elemente, samo da bi storil uslugo radikalcem.

Dr. Seipel v Beogradu. Dne 20. t. m. se je odpeljal avstrijski kancelar dr. Seipel v Beograd, nasproti mu odpotuje upravnik avstrijskega poslanstva v Beogradu dr. Hoffinger. Dr. Seipel ostane v Beogradu do konca tega tedna, v soboto bo sprejemal novinarje.

Jugoslovenom in -slovenkam mesta Celje in okolice!

Pripravljalni odbor »Organizacije jugoslovenskih nacionalistov Or-ju-na« v Celju naznanja vsem narodno zavodnim Jugoslovanom in -slovenkam mesta Celje in okolice, da se vrši

v sredo, dne 28. februarja 1923
ob 20. uri zvečer

v veliki dvorani »Narodnega doma« v Celju ustanovni občni zbor organizacije jugoslovenskih nacionalistov s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav in govor predsednika pripravljalnega odbora.
2. Poročilo delegatov in predsednika oblastnega odbora v Ljubljani.
3. Čitanje pravil.
4. Volitev odbora in
5. slučajnosti.

Ker je vdeležba občnega zbora dovoljena le članom organizacije, opozarjamo vse one, ki se za to zanimajo, da se še pravočasno prijavijo članom organizacije.

Vpisovanje in sprejemanje članov še dva dni pred občnim zborom med 17. in 19. uro se vrši v »Rdeči sobi« Narodnega doma ter neposredno pred otvoritvijo istega, v mali dvorani (t. j. 28. II. tl. od 17. do 20. ure.)

Celje, dne 21. februarja 1923.

ODBOR.

Celjske novice.

IZ SEJE CELJSKEGA OBČINSKEGA SVETA

dne 19. t. m.

Župan dr. Hrašovec otvoril po polurni zamudi ob 18. uri obč. sejo. Manjka osem občinskih odbornikov, od kojih večina svoje odsotnosti ni opravičila.

Overovateljem zapisnika se imenuje obč. odbornik Rebeka in Modica. Zapisnik zadnje občinske seje se odobri brez debate.

Pravno perzonalni odsek. Poročevalca predsednik odseka prof. Mravljak in obč. odb. dr. Kalan: Na podlagi odloka Višjega šolskega sveta se določi stanarina vodij mestnih šol v zmeri 25°/₁₀₀ najnižje plače na isti šoli. Vodovodnemu mojstru in njegovemu pomočniku se prizna honoriranje nadurnega dela. V domovinsko zvezo se spremejo Anton Rojnik, pekovski mojster Josip Kirbisich, služkinja Apolonija Karnez in delavec Jurij Čander. Užitina se določi tudi za uvaženo meso. Odbijejo se prizivi radi davka na vozila.

Občinska podjetja. Poročevalca predsednik Rebek in obč. odb. Gobec: Odobrijo se nekatere nove nabave v mestni plinarni. Izjemoma se dovoli v znanstvene svrhe električni tok bakteriološki stanici v bolnici. Pri reviziji porabe pavšaliranega električnega toka se je ugotovila pri mnogih strankah občutna zloraba. Tem se odvzame električni tok v bodoče pa zahteva pri zlorabi tudi popolna odškodnina. Predlog obč. odb. Stermeckija, da se zahteva od teh strank odškodnina tudi za nazaj se odkloni. Povišajo se dohodki pisarniške pomočnice v mestni klavnici.

Poročilo finančno gospodarskega odseka. Poročata predsednik dr. Božič in podžupan Šabkar: Določijo se za leto 1923 po že sprejetem ključu najemina za uradne prostore drž. policije, drž. trgovske in rudarske šole. Knjigovodstvo pri mestnem oskrbništvu se mora

izvesti. Odkloni se ponudba za odkup Rakuschevega skladišča, obenem pa naroči mestnemu uradu, da se uvede postopanje glede popravila ali demoliranja hiše. Parcelacijski načrt Jožefovega hriba se izvede takoj po strokovnjaku, da more mestna občina na podlagi tega pogodbiti ostali del hriba. Kostanjev les na Pečovniku se odda najvišjemu ponudniku. Po poročilu delegacije financ se odobri 10% režijski prispevek za pobiranje užitnine od strani države. Odklonijo se nekatere prošnje za podporo, pač pa določijo požarni brambi v Gaberju za nabavo lestve izredni prispevek 500 Din, nadalje bolnici v Zvorniku v Bosni z nakupom kolekov prispevek 200 Din. Poviša se obrestna mera od zamudnih obresti od 4³/₄% na 6%. Za telefon pri mestni policiji prispeva polovica mestna občina, ker ga rabi v slučaju požara. Pavšaliranje nočnega davka se začasno odkloni, ker še ni potrebnih statističnih podatkov za to. Ponovni prošnji Športnega kluba Celje za prepuščitev Glazije se ugotovi v tem smislu, da se bo vršil komisijonelni ogled. Proti je socijalistični klub.

V imenu obrtno tržnega odseka poroča obč. odb. Janič: Izreče se lokalna potreba za posredovalnico služb ldi Sager. Prošnje za stojnice se iz principijelnih ozirav odklonijo.

Namesto odstopivših gg. Gregoriča in Rupnika se izvolita kot zastopnika hišnih posestnikov v razsodišče gg. Loibner in Šušek.

Ob 1/221 uri zaključil župan dr. Hrašovec obč. sejo.

Predsedstvo Celjske Sokolske župe vabi članstvo, da se udeleži v četrtek, dne 22. tm. ob 16. uri pogreba velezaslužnega Sokola dr. Ivana Tavčarja v Ljubljani v krojih. Odhod iz Celja 22. febr. opoldne. Zbirališče: Narodni dom v Ljubljani ob 15. uri. Članstvo vodi br. Smrtnik, ki prisede na vlak v Laškem. Zdravo! Predsedstvo Celjske Sokolske župe.

Sokolsko društvo v Celju se udeleži po večji deputaciji s praporom pogreba dr. Ivana Tavčarja. Člane, ki imajo kroj vabimo, da se, če le mogoče pridružijo deputaciji. Odhod jutri, v četrtek, z opoldniskim vlakom. Vsak naj skrbi, da bode toplo oblečen. Vzemite seboj predpisane črne pelerine.

Odlikovan je bil z redom sv. Save V. stopnje g. Al. Rihtaršič, gozdar v p.

Občni zbor celjskega sokolskega okrožja se je vršil 18. febr. Izvoljeni so bili: načelnik br. Križnik Otmar (Laško), podnačelnik br. Minatti Vilko (Konjice), tajnik Novak Tinče (Celje). Razven Rogaske Slatine in Oplotnice so poslala vsa v okrožje spadajoča društva svoje delegate. Občni zbor je potekel v najboljšem razpoloženju. Med slučajnostim se je razpravljalo o okrožnem zletu, ki bi se vršil letos v Konjice, ako bo pač mogoče premagati različne ovire, ki jih povzročajo v prvi vrsti tamkajšnje nemškutarstvo, katero zopet začena dvigati svoj greben in pa mlačnost nekaterih Slovencev, ki ne znajo ceniti pomena Sokolstva.

Dijaški kuhinji v Celju so darovali: g. Karol Perc, gostilničar v Narodni domu nabral v veseli družbi 30 Din in g. dr. Fr. Mayer, odvetnik v Šoštanju v spomin svojega sina Ančeta njegovo hranilno knjižico z zneskom 100 Din.

All ste na nas pozabili? Okoličani iz Lisc moramo gaziti sneg do kolen in nihče se ne pobriga, da bi se s snežnim plugom napravila pot. Ker spada večina poti še pod mesto, prosimo sl. magistrat, da ukrene, da se napravi pot, ker posebno otroci v tem snegu ne morejo v šolo.

Kino Gaberje. Sreda 21., četrtek 22. in pelek 23. februarja »Juri Bully«, detektivska drama v 6. dejanjih.

V počestitve spomina na prvobortelja slovenskega naroda in pisatelja dr. Ivana Tavčarja je daroval učiteljski zbor drž. realne gimnazije v Celju 50 Din Dijaškemu podpornemu društvu in 50 Din Dijaški kuhinji v Celju.

Turistika in šport.

Smučsko tekmo za prvenstvo Jugoslavije razpisuje Jugoslov. zimskosportski savez, nepreklicno za dan 25. febr. na Rakeku. Start in cilj nad Rakekom. Proga 17 km. Tekma je odprta za vse pri Jugoslov. zimskosportskem savezu

verificirane tekmovalce ter je treba u-
poslati prijave najkasneje do 23. tm.
zaeno s prijavnino 10 Din za tekmoval-
ca na JZSS, Ljubljana, Narodni dom.
Istočasno se vrši damska smuška tek-
ma na progi 4 km. Zmagalci dobe da-
rila in priznanje. Udeležencem se bo
skušala preskrbeti polovična vožnja na
južni železnici. Odhod na Rakek je v
nedeljo zjutraj. Training v terenu ni do-
voljen. Podrobne razpise prejmejo klu-
bi direktno. Vse informacije daje JZSS.

Sankaška tekma za prvenstvo
Jugoslavije se vrši v nedeljo dne 4.
marca dopoldne v Boh. Bistrici na letos
preurejenem sankališču Belvedere. Tek-
ma je odprta le za verificirane tekmo-
valce JZSS ter se bo tekmovalo: a)
v glavni prvenstveni tekmi; b) tekma
juniorjev; c) v tekmi dam; d) na dvo-
sedežnih sankah. Prijave je vposlati
najkasneje do 1. marca tl. s prijavnino
10 dinarjev oziroma 20 dinarjev za
tekmo na dvosedežnih sankah na JZSS,
Ljubljana, Narodni dom. Udeležencem
se bo poskrbela polovična vožnja.

Smuško tekmo v skokih za pr-
venstvo Jugoslavije raz skakalnice v
Bohinju priredi Jugosl. zimsko športni
savez dne 4. marca tl. Tekma je odprta
za vse v JZSS verificirane tekmovalce.
Prijave je vposlati najkasneje do 1.
marca tl. z prijavnino 10 dinarjev na
JZSS, Ljubljana, Narodni dom. Udele-
žence se bo preskrbela polovična
vožnja.

Smučarji. Pri Sv. Anehu na Po-
horju je vsled novega snega teren za
smučanje in sankanje jako ugoden.
Uporebite to ugodno priliko. Ruška
koča je tudi pozimi oskrbovana.

Dnevna kronika.

Sožalje vlade k smrti dr. Tav-
čarja. Ministrski predsednik Nikola
Pašič je poslal pokrajinskemu namest-
niku Hribarju brzojavko, v kateri iz-
raža v svojem in v imenu vlade so-
žalje za pokojnim dr. Tavčarjem. Na-
mestnik Hribar je posetil z ministrom
Velizarom Jankovičem rodbino dr.
Tavčarja ter izrazil svoje najtopleje
sožalje. Pašič je odredil, da se pogreb
dr. Tavčarja vrši na državne stroške.
Na krsto bo dala vlada položiti venec.

V imenu JDS za mariborsko
oblast je minister n. r. dr. Kukovec
izrazil rodbini umrlega Ivana Tavčarja
sožalje na bridki izgubi.

Pogreb ministra Rašina. Truplo
dr. Rašina so prenesli iz zavoda za
sodno medicino, kjer se izvršila urad-
na obdukcija, v narodni muzej, in bo iz-
postavljeno dva dni. Dr. Rašin je iz-
razil željo naj se njegovo truplo sežge
ter naj pri krsti govori eden članov
revolucionarne vlade, s katerim se je
28. oktobra izvršil prevrat. Z ozirom
na določbe dr. Rašina, naj se njegovo
truplo sežge, je cerkvena oblast od-
klonila asistenco pri pogrebu. Kljub
intervenciji ministra monsignora
Šramka je praški nadškof Kordaš z
ozirom na testamentarno odredbo
dr. Rašina vstrajal pri prepovedi cer-
kvenih obredov pri pogrebu.

Radikal v Kočevju je začel prvotno
po slovensko, sedaj izhaja v nemškem
jeziku. Na uvodni strani je poziv stran-
kinega okrajnega odbora v Kočevju,
podpisan Bezirksobmann: Dr. Ivan
Sajovic. Tako se postavljamo Slovenci
v l. 1923, to je blagodejni upliv srbske
radikalne stranke, ki nam obljublja
prerojenje!

Kolkovanje vlog na konzulate.
Generalni konzulat naše kraljevine v
New Yorku opaža, da se vloge, ki se
pošiljajo iz tuzemstva neposredno na
naslov naših diplomatskih zastopstev
in uradov večinoma nekolkovane. Zato
se opozarjajo stranke, da veljajo za
diplomatske urade isti kolekovinski
predpisi, kakor za tuzemske urade in

oblasti. Generalni konzulat javlja, da
se nekolkovane vloge iz tuzemstva ne
bodo jemale v obzir, razven vloge,
tičočee se zapušinskih zadev, kjer se
bodo kolekovinske pristojbine zahte-
vale od prosilcev.

Splošna organizacija vojnih invali-
dov v Braslovčah se najpristrčneje za-
hvaljuje vsem licitantom, ki so pripo-
mogli pri licitaciji v gostilni Rösner na
pustno nedeljo k dobremu uspehu draž-
be peciva. Pristrčna zahvala g. Viktorju
Rösnerju za darilo. Iskreno zahvalo iz-
reka vsem skupaj. — Odbor.

Razne vesti.

Sardine, — drobtinice človeštva.
V Južni Ameriki je močno razširjena ta-
kozvana rumena mrzlica, ki jo razšir-
jajo gotove vrste muhe, živeče v moč-
virnatih krajih. — Sedaj pa so odkrili,
da neka vrsta sardin more živeti tudi
v sladki vodi in da uživajo te sardine
najraje ličinke od muh, zato so naložili
mnogo teh rib ter jih poslali v močvirja,
kjer naj bi jedle ličinke. Tako moremo
štetiti tudi sardine med drobtinice člo-
veštva, pravi pariški »Excelsior«.

Divje hazardno igranje v Gdan-
sku. V nemškem časopisu se vedno
bolj množe napadi na Zoppot, severo-
evropski Monte Carlo. Kazino v Zoppo-
tu, ki se nahaja v ozemlju proste gdan-
ske države, je baje uničil številne ljudi
tekotom svojega obstoja in lastničke tega
kazina smatrajo odgovorne za cinčno
ozračje, v katerem skubijo in ruinirajo
obiskovalce. — V poslopju je najti celo
zastavnicu, kjer lahko zastavijo žrtve
svoje dragulje in vrednostne predmete,
če so jih že preje pri ruleti osušili. Ve-
čina obiskovalcev obstoja in Nemecev,
za katerimi pridejo na vrsto Rusi in
Poljaki. — Le malo pa se vidi Ameri-
kancev, Angležev in Francozov. — v
dokaz, kakšne velike svote denarja
najdejo svojo pot v blagajno kazina, na-
vaja slučaj nekoga nemškega grofa, ki
je izgubil pred kratkim dva milijona
mark. Nekaj nadaljni človek pa je bil iz-
ročen skrajnemu pomanjkanju, kajti v
teku treh tednov je izgubil pet milijon-
ov mark. — Neki Berlinčan je prihran-
il milijon mark, a se vrnil v kazino in
jih zopet izgubil, poleg vsega svojega
premoženja. — Zakladnica države
Gdansk dobiva velike svote od lastni-
kov kazina in delničarji podjetja dobi-
vajo baje velikanske dividende. Kazino
dobiva svoje žrtve predvsem iz vrst
tekotom vojne obogatelih, katerim se zdi
njih navzočnost v Zoppotu višek ele-
gance. — Strast za ples ne vzbuja prav
nič manj kritike kot pa igralska —
strast. Razentega pa niso te strasti pro-
ste političnega izrabljanja. Soglasno z
berlinskimi listi se del prebivalstva Po-
renske bridke pritožuje nad dejstvom,
da je najti ženski del prebivalstva po-
gosto na plesiščih v rokah članov za-
vezniških okupacijskih sil. — Kljub
vsem protestom moralistov pa je ples
tukaj bolj priljubljen kot katerakoli dru-
ga zabava.

Pustolovščine ruske dvorne dame.
Nedavno so aretirali v Berlinu bivšo
rusko dvorno damo, hčer ruskega ge-
nerala Skarjatina in ruske princezine
Lubanove, ki se je v rani mladosti po-
ročila z nekim ruskim generalom, toda
te poroke je bilo kmalu konec. Pozneje
se je poročila z nemškim štabnim
zdravnikom dr. Berrischem. Ker je do-
bivala od svojih roditeljev, ki so imeli
v Rusiji ogromno posestvo, velike de-
narne pomoči, je živela z novim možem
v sijajnih razmerah. Po smrti dr. Berris-
cha je ostala tudi med vojno v Nemči-
ji, ker je postala nemška državljanka.
Denarna pomoč od doma je počasi pre-
nehala. Vdova si je služila denar s tol-

mačenjem ruskega jezika v raznih ru-
skih ujetniških taboriščih. Ruska revo-
lucija je prekinila med njo in med nje-
nimi stariši vse vezi. Vesela vdova pa
se nikakor ni mogla uživati v revščino,
zato se je spoznala z ruskimi emigranti,
ki so ji posojevali večje vsote. Toda to
ji je bilo premalo Pričela je krasti kožu-
hovino in dragocenosti ter oškodovala
na ta način več ruskih družin za večje
svote. Ko se je te dni vrnila iz Kelm-
rajna, kjer je prodala zopet par ukra-
denih dragocenosti, so jo na berlinskem
kolodvoru aretirali in izročili sodišču.

Opasni Roentgenovi žarki. 24-letni
inženjer Edvard Werner, sin ravnatelja
predilnice v Aschu, je izumil napravo,
s katero se lahko Roentgenovi žarki na-
mesto dosedanjih 10, izrabijo poslej za
90 in še več odstot. Izum je dal Wer-
ner patentirati. Pred tremi tedni pa se
je pri nekem poskusu sam z Roentgeno-
vimi žarki na trebuhu tako opekel, da
je zdaj umrl. Mladi učenjak je postal žr-
tev vede, ki ji je bil v čast.

Srečno moštvo. Angleški admiral
Mc Lee je bil zelo strog poveljnik. Ne-
koč, ko je stopil pri Portsmouthu na su-
ho, ga je vprašal prijatelj: »Kako se ti
godi?« — »Izvrstno.« — »In tvojemu
moštvu?« — »Moštvo je zelo veselo in
srečno.« — »Kako to?« — »Ravno sem
dal preteptati 16 mornarjev; ti so zelo
srečni, ker niso bili tepeni.«

Otroci morajo jesti pomaranče! Na
Dunaju so zdravniki opazili, da prihaja
v bolnice vedno več otrok, bolnih na
skorbuto. Dognalo se je, da uživajo ti
otroci skoraj same močnate jedi (kruh),
prežgano juho in mleko, toda premašo
zelja, krompirja in sploh zelenjave. So
to otroci, ki dobivajo le kruha, cmokov,
rezancev, redkokdaj fižola ali mesa, a
zelenjave in krompirja nikoli. V takih
obiteljih so tudi starši bolelni, otrokom
pa je meso okoli zob bolno, oteklo, krva-
veče ter so jim gležnji na rokah in no-
gah otekli in gibni le z bolečinami. Dru-
štvo za otroške bolezni se je temeljito
pečalo s tem pojavom ter na poročila
zdravnikov in zdravnic dognalo, da o-
troci morajo jesti včasih oranže, a da
jim treba redno dajati zelenjave in
krompirja. Sekcija za zdravljenje otroš-
kih bolezni društva za notranjo medicino
je sklenila posebno resolucijo, s ka-
tero naj se prepoved uvoza pomar-
ranč ukline, da jih bodo lahko kupovali.
tudi nepremožni sloji za otroke. Uvoz
pomaranč je neobhodno potreben, ker
je pomaranča sad, ki daje otroku po-
trebnega »vitamina« (dopolnilna hra-
na). Ta resolucija se je poslala avstrijski
vladi. Otroci morajo uživati zele-
njavo, sirovo ali kuhano, in krompir,
kisló zelje repo in vsaj včasih tudi me-
so. Glavna hrana pa ostanejo kruh in
mleko ter močnate jedi.

Kadar diplomati pijo čokolado. Dva
člana antantne diplomatske misije sta
pila v neki kavarni čokolado. Ko sta
plačevala, jima je natakar zaračunal vi-
še, nego je predpisano. Diplomata sta
se pritožila na sodišču, toda sodišče je
kavarnarja oprostilo, češ, da ni dolžan
ščititi interese tujih diplomatov.

Pomoč v sili Neki inozemski princ
je obhajal svečano zaroko s svojo za-
ročenko. Občinstvo je od vse strani dr-
velo v mesto, da si od blizu ogleda i-
menitna zaročenca. Vojaki so skrbeli
za red in so morali čestokrat opominja-
ti občinstvo, ki je stopalo v prepoveda-
no bližino. Zlasti neposlušne so bile
ženske. Ko je neki vojak - reditelj uvi-
del, da ga ženske nikakor nočejo ubo-
gati, je stopil k najlepši. jo prijel za
glavo ter jo poljubil. Hej, tedaj pa je
nastal velik vik in krik. Dama je bila
grozno užaljena. Pristopil je častnik in
vprašal, kaj pomeni ta krik. Vojak mu
je vse odkritosrčno povedal. Častnik se
je široko nasmejal in odšel.

Praznoverje rešilo roparja smrti.
V Siangtauu v Kini je bil s šestimi dru-
gimi roparji obsojen tudi neki Vong
Ah-nyi. Krvnik je odsekal glave že
vsej šestorici in sedaj je prišel na vr-
sto tudi Vong. Meč je zadel ob vrat, a
ga ni presekal. To pa so takoj vsi okoli
stoječi smatrali za zaščito višjega
bitja. Ropar je bil takoj zopet peljan
pred sodnika, ki mu je dal oproščeno
ter ga priporočil v neko bolnico. Ko je
ropar izlečil svojo rano, je šel ponosno
v mesto, ne samo kot svoboden človek,
nego kot bitje, katero stoji pod zaščito
višjih sil. Tako je v Kini.

Obl. konc. posredovalnica
za promet z realitetami:

Anton P. Arzenšek

CELJE Kralja Petra c. 22 CELJE

Posreduje pri predaji ozir. nakupu
zemljišč, hiš, vil, gradov, velikih in
malih posestev, industrijskih podjetij
itd., itd. vestno in točno. 45-36

Drogi za hmelj

1 6-16 cm močni, od 5-9 m
2 dolgi, se prodajo pri

P. Higersperger, Celje, Gregor-
čičeva ulica 3.

PALMA

Kaučuk potpetnike
in potplate

Prednosti!

Ceneje
in
znatno
trajnije
nego od kozel!
Varstvo
proti vlagi
i mrazu!

Ustanovljena 1864.

Hranilnica mestne občine Celje

Ustanovljena 1864.

52-4

V lastni palači pri kolodvoru.

Stanje hranilnih vlog K 42,000.000.

Vrednost rezervnega zaklada K 8,000.000.

HRANILNE vloge, ki se sprejemajo od usako-
gar, uživajo najpopolnejšo varnost in ugodno
obrestovanje. Pošine položne strankam brez-
plačno na razpolago. Remitno plačuje zavod
iz svojega.

SPREJEMA tudi v varno shrambo od strank
in sodišče razne vrednostne papirje, vložne knji-
žice i. t. d. Daje v najem PREDALE v svojih
safeblagajnah, tako, da obdržal ključ stranka
sama.

OSKRBUJE svojim vložnikom prodajo in na-
kup vseh vrst vrednostnih papirjev itd. Izvr-
šuje za nje tudi inkaso in druga denarna oprava
naskulantneje. IZPLAČILA v inozemstvu
izredno ugodno in promptno.

Posojila vseh vrst pod najugodnejšimi pogoji. Brezplačna pojasnila in strokovnjaški nasveti v vseh denarnih prašanjih.

Telefon štev. 75 in 76

Poštni ček. rač. 10,598

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celju, centrala v Ljubljani

142

Delniška glavica Din 20.000.000—

Rezerve cca Din 17.500.000

50—46

Podružnice

v Brežicah, Gorici, Kranju, Mariboru, Metkoviču, Nov. Sadu, Ptuju, Sarajevu, Splitu, Trstu.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju. **XX** Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrsne kredite.

Prodaja sprečke državne razredne loterije.

Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna v Celju. Odgovorni urednik: Lic. Edvard Štunc.

Ivan Mastnak

Celje Kralja Petra c. 15 Celje
priporoča za nakup lastno izdelanih površnikov, oblek, posameznih hlač 10 itd. za gospode in dečke. 7

IVAN MASTNAK

CELJE Kralja Petra c. 15
priporoča svojo zalogo prvovrstnega sukna, hlačevine ter vseh krojaških potrebščin itd.

Štev. 729/23

Razglas.

Lastnikom elektromotorjev, katerim je dovoljeno obratovati po dnevu, je dopuščeno od sedaj naprej obratovati do 17. ure, od 1. marca do 18. ure in od maja do 19. ure.

MESTNI MAGISTRAT CELJSKI,

dne 19. februarja 1923.

Za župana: Šubic s. r.

Razglas.

Komanda celjskog vojnog okruga vzame v najem en konjski hlev, v katerega bi se moglo postaditi štiri oficirske konje.

Ponudniki, ki imajo primeren hlev na razpolago, naj se blagovolijo zglašiti v svrhu zaključitve tozadevne pogodbe dne 23. tekočega meseca ob 10. uri pri komandi Celjskog vojnog okruga.

Komandant:

347 pukovnik Borivoj Tošić.

Kuharico

samostojno, z dobrimi spričevali, se išče za zavod v Beogradu. Nastop takoj. ev. tudi pozneje. Vožnja prosta, plača dobra. Vpraša se Gregorčičeva ulica 3/1. nadstr., desno. 348

Rabljeni stoli in mize

prilavne za gostilniški vrt, se kupijo. Ponudbe z navedbo cene pod šifro »Stoli«, poštno-ležeče, Celje. 349

Proda se

moško kolo, citra in gramofon, še vse v dobrem stanju. Kje pove 346 upravništvo tega lista. 2—1

Lasničar in brivec

Franjo Roštomaj, Prešernova ul. št. 19, izdeluje kite in lasulje ter kupuje mešane lase. 2—1

absolventinja trg. ali mešč. šole

k dvema deklicama. Nadziranje in pomoč pri nalogah in učenju. Naslov v 337 upravništvu. 2—2

Psi

mladi volčji, čiste pasme, s plemenskimi štiti, so za oddati pri Em. Supanc, Rogatec. 3—2

PORTLANDCEMENT

dobavlja 8—5

„GRADIVO“

trgovačko društvo ZAGREB, Bogovičeva ulica br. 3. Brzjavni: Gradivo. Telefon 555.

Ant. Lečnik

Orvar in juvelir Celje, Glavni trg št. 4 (prej Pacchiaffo) 46

J. KUDIŠ

Gaberje št. 3

(gostilna Plevčak) nasproti Mestnega mlina

NA DROBNO!

55 50—7

NA DEBELO!

PRIPOROČA

svojim cenjenim odjemalcem veliko množino inozemskega blaga kakor sukno za moške in ženske obleke, cefir, šifon, vse krojaške potrebščine ter raznovrstno manufakturno blago po zelo

nizkih cenah.

VABILO

k rednemu letnemu občnemu zboru Posojilnice v Celju, registrirane zadruge z neomejeno zavezo, ki se vrši v soboto, dne 3. marca 1923 ob 3. uri popoldne v sejni dvorani v Nar. domu v Celju s sledečim dnevnim redom:

1. Sklepanje in potrjenje letnega računa in bilance za leto 1922 ter poročilo nadzorstva.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Sklepanje o preosnovi Posojilnice v Celju kot zadruge v delniško družbo pod imenom »Celjska posojilnica d. d. v Celju« v smislu od koncesionarjev predloženih, od državne uprave odobrenih pravil ter radi tega sklep o likvidaciji Posojilnice v Celju kot zadruge ter volitev likvidatorjev.
4. Slučajnosti.

CELJE, dne 17. februarja 1923.

Načelstvo.

VABILO

k ustanovnemu občnemu zboru „Celjske posojilnice d. d. v Celju“, ki se vrši v soboto, dne 3. marca 1923 ob 4. uri popoldne v sejni dvorani v Narodnem domu v Celju s sledečim dnevnim redom:

1. Volitev začasnega predsednika občnega zbora.
2. Sklepanje o ustanovitvi delniške družbe in sprejetje družbenih pravil, odobrenih od državne uprave.
3. Volitev upravnega sveta, obstoječega iz devet članov.
4. Volitev revizijskega odbora obstoječega iz pet članov.
5. Sklep o povišanju delniške glavice od Din 1.000.000— na Din 2.000.000— z izdajo 15.000 komadov delnic po Din 100— nom.
6. Slučajnosti.

K polnoštevilni udeležbi so vabljeni vsi podpisovalci delnic.

Za odbor koncesionarjev „Celjske posojilnice d. d. v Celju“: dr. Sernec.

CELJE, dne 17. februarja 1923.

VABILO

na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Št. Pavlu pri Preboldu, r. z. z. n. z., kateri se vrši v nedeljo, dne 4. marca 1923 ob 2. uri popoldne v posojilnični pisarni s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Čitanje revizijskega poročila.
3. Odobritev računskega zaključka za I. 1922.
4. Volitev nadzorstva.
5. Sprememba pravil.
6. Slučajnosti.

V Št. Pavlu pri Preboldu, dne 20. februarja 1923.

Hranilnica in posojilnica v Št. Pavlu pri Preboldu, registrirana zadruge z neomejeno zavezo.

Herman.

Počar.

Stroji

1172 24—20

za obdelovanje kovine, pločevine in lesa,

orodje kakor tudi transmisije, plugi, motorji in mlatilni stroji so stalno v zalogi pri

Karlo Jetzbacher d. d.
ZAGREB, Vlaška ul. 25, Tel. 4—90.

Generalno zastopstvo: Zimmermann-Werke, Chemnitz, A. B. C. Motoren-Ges. Wien. — Guntramsdorf, Artur Hauser & Co., Schweissanlagen.

POSJOJILNICA V CELJU

Stanje hranilnih vlog čez K 70.000.000—

Narodni dom (na oglu v pritličju)

Stanje hranilnih vlog čez K 70.000.000—

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje od 1. Jan. 1923 naprej po 5%, brez odpovedi, 5½% do 6%, z odpovedjo, večje stalne naložbe in naložbe denarnih zavodov po dogovoru.

Obavlja vse denarne, kreditne in posojilne transakcije najkulantneje.

Jules Lemaitre:

Kralji.

(Dalje.)

Med množico, ki je napolnjevala omnibuse in tramvaje, je opazovala uboge postave. Vse poteze in kretnje teh trpinov so kazale, s kolikim zatajevanjem so opravljali to delo, tiho se je prijavila v njej simpatija za te nepoznane. Na ulicah in cestni železnici je bil ves svet po naključju dober in prijazen do nje, radi njene prijudnosti in lepega obličja, čudila se je, da je našla tako ljubeznive ljudi.

Istočasno se je oklenila Avdocije z vso vdanostjo in ljubeznijo. Avdocija pa, ko jo je videla tako prijazno, ljubko in lepo, jo je oboževala. Ta nežnost je vsebovala materinstvo in ugled, nekaj kar je bilo med velikim duhovnikom in malim kraljem Joasom, ali kar je star redovnik mlademu novincu, od katerega pričakuje veliko, stara socialistinja je umela izobraziti Frido za velike reči.

Nekega jutra so listi prinesli novico, da je princ Kariskin umrl. Čez nekaj dni je rekla Avdocija mladi prijateljici:

»Pojdite nocoj z menoj.«

Peljala jo je na neko javno zborovanje, na katerem se je razpravljalo, kako naj se proslavi prihodnja obletnica 18. marca, v resnici pa so zborovatelji poslušali plemenite in trpke besede, polne jeze in maščevanja...

Tudi Avdocija je nastopila. S proročno zgovornostjo je zanelila polagoma pri poslušalcih notranji ogenj za tovariša Kariskina. Opisala je njegovo življenje in požrtvovalnost za dobro stvar. Očrtala je njegovo trpljenje v prognanstvu.

»Ali je bil on kriv, tovariši?« Naštevava je njegove vrline, govorila o njegovi človekoljubnosti, sovraštvu do krivice, njegovi otroški ljubeznivosti. Kar naenkrat pa je zakričala:

»Priča je njegova vnukinja, ki stoji poleg mene.«

Vseh oči so se obrnile na Frido, oblečeno v črno priprosto obleko, na glavi so jo venčali krasni rdečkasti lasje, iz napoli odprtih ust so se bliščali mali beli zobki, njeno obličje je kazalo notranjo ganjenost. Iz bledeh oči so kapale solze, sama ni vedela, ali joka vsled bolesti nad smrtjo deda, ali vsled veselja, ki ga je čutila, da jo ljubijo vsa ta srca naenkrat...

Avdocija jo je vzela tudi na druga zborovanja, a ne na taka, kjer je čutila da pride do krika in preprirov, ampak samo na taka, ki so bila podobna pobožnim obredom, kjer so poveljevali mučenike in slavi obletnice. Avdocija jo je izobrazila v revolucionarnem duhu, kajti bila je za vse glas, ki preklinja in blagoslavlja, ki razburja in pomirjuje, ki dela svetnike in slavi spomine, bila jim je svečenica in prorokinja...

Fridi je dopadlo na teh zborovanjih. Začetkom se ji ni dopadla robatost novih bratov, duh, črne roke, zmehčane brade. Toda bilo jo je sram to očitno pokazati; kmalu pa je ljubila te revne, take kakor so bili. Do tega jo je vodil neki čisti optimizem in dragoceni dar ne videti in spoznati zla in nesreče. Če je slučajno odkrila, kljub njeni volji, med tovariši surove in hudobne, si je mislila: »Saj ni njih krivda, nesrečneži so.« Ni marala za ta odkritja. Napolnjena s takim in sličnimi mi-

slimi, je vojvodinja ponudila Fridi mesto spremljevalke pri grofici Winden, katere mož je bil svetnik na poslaništvu Alfanije.

Frida je začetkoma odbila ponudbo, kljub prošnjam njene matere. Gospa Thalberg ni zavrgla novih idej Frیده. Pasivna in voljana za vse, je postala dobra gospa sčasoma sama revolucionarske narave vsled revščine, ki jo je stiskala. Kakor bi bila konservativna ortodoksna kristjanka, zvesta carju, če bi ji potekali dnevi na njenem posestvu v Kurlandu. Toda to je bil tudi vzrok, da ni razumela, zakaj je Frida odklonila priložnost, da bi stopila iz revnega življenja v »njen svet«.

Avdocija je posredovala:

»Sprejmite«, je pripomnila Fridi. »Vi dolgujete to vaši materi.«

Frida se je udala. Ni preteklo še teden dni, odkar je bivala pri grofici Winden, ko sta se srečala s Hermanom.

Kraljevi princ! Dedič absolutne monarhije! Njegova prisotnost je navdahnila Frido z nezaupanjem in odporom. Po preteku dveh mesecev se je nahajala Frida že v Alfaniji, sprijaznena zopet s starim stricem, markijem Frauenlaub, ki ni hotel nič vedeti o njej in njeni materi, odkar je bil princ Kariskin obsojen. Gospa Thalberg se je nastala pri starem plemenitašu, kjer bi umrla rez kesana razan, da ni mogla dokončati čtivo zadnjega romana. Frida pa se je preselila na dvor, kjer je postala castna dama princezinje Wilhelmine.

Kako se je to dogodilo?

Frida je mislila, da se mora Hermanovi ponudbi upirati. Šla se je posvetovati k Avdociji. Toda stara prija-

teljica ji je rekla, predno jo je vprašala glede princa:

»Pojdite. Morate. Nekega dne se bova videli, mogoče... Ne pišite nič, ker je nepotrebno.«

Frida ni slišala o Avdociji do dneva, ko je prišla skrivaj v Marburg, da bi tukaj govorila. Zgrabili so jo med stavkujočimi.

Razumela je sedaj to tišino in zakaj ji starka, ko jo je zapustila, ni nič naročila in ji svetovala. Nič drugega, kakor da je ljubila princa in se mu kazala takšna, kakor je bila, odkrivala mu polagoma svoje srce in misli, je upivala na Hermana.

Ko se je peljala v kočiji, ob svetlobi svetilk, je Frida mislila na svečano uro, ko je posestovala dušo onega, ki je imel v rokah usodo naroda, da bo to ljudstvo osrečila.

Voz se je premikal mimo sivega zidu, ter se je ustavil pri mrežastih vratih. Mlada deklica je pritekla odprati in pozdravila kočijaža:

»Dober večer, ded.«

Kočija je zavozila v drevored, potnica je izstopila in se podala skozi vrata prostornega paviljona.

»Ali ste se dobro vozili, gospodična?« je vprašala deklica.

»Hvala Katika, ali je moja soba pripravljena?«

»Da gospodična.«

Frida je odprla okno. Ponosni park in visoki vrhovi dreves so spali pod širnimi nebom. Nič se ni ganilo, le listje je sušljalo. Fridine misli so postale v tem miru in resnosti svečane in pobožne. Njeno srce je bilo polno neskončnega zaupanja. (Dalje prih.)

Laborantkinjo

ki postane po gotovem času učenja lahko definitivna, išče državna bakteriološka stanica v Celju. Domačinke s primerno predizobrazbo naj se javijo pri šefu stanice v bolnici. 3-2

Išče se učiteljica

za glasovir, za dve početnici. Naslov 332 v upravi. 3-2

+ Dame +

katerim izostaja ali popolnoma izostane mesečno perilo, naj so brez skrbi. Jaz pomagam in ščitim njih zdravje in pri našam novo veselje do življenja. Oblastveno preizkušeno in potrjeno. Obrnite se takoj na

1345 **K. Pesq** 26-12
Hamburg A 118. Papenstr. 95.

Očiščeni semenski oves

po Din 3:80 (K 15:20) za kg ima v zalogi

Blagovni oddelek Zadrúžne Zveze v Celju.

Predstojništvo, ravnateljstvo in uradništvo Podružnice Ljubljanske kreditne banke v Celju javljajo žalostno vest, da je soustanovitelj, član upravnega sveta in dolgoletni predsednik centrale, gospod

dr. Ivan Tavčar

odvetnik, bivši župan ljubljanski, nar. poslanec itd.

dne 19. svečana 1923 preminul.

Časten mu spomin!

Celje, dne 19. svečana 1923.